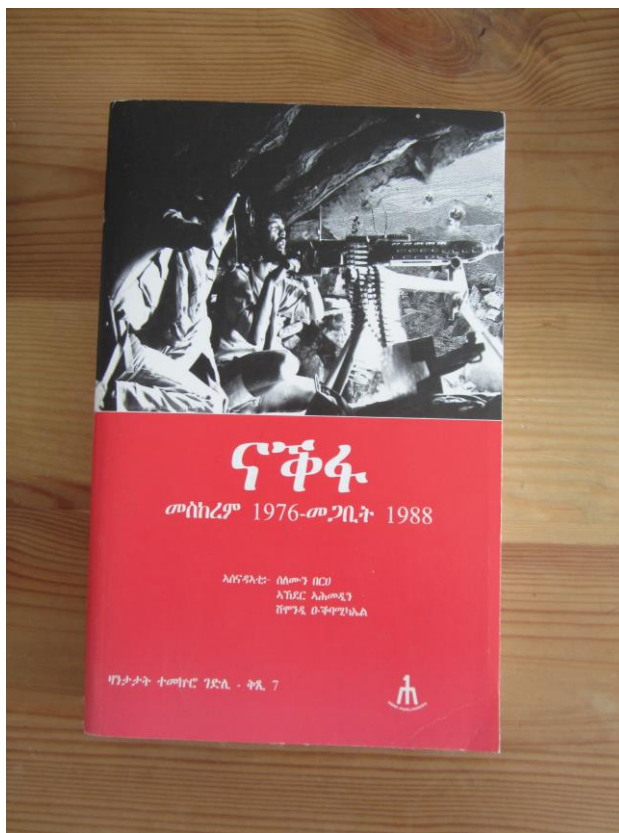


መቅደም



ቅድሚያ 40 ዓመታት፣ 22 መጋቢት 1977፣ ጀጋኑ ተጋደልቲ ህዝባዊ ግንባር፣ ድሕሪ ናይ ሸዱሸተ አዋርሕ ጸኑዕ ከበባ፣ አብ'ቲ እዋን'ቲ ርእሰ ከተማ አውራጃ ሳሕል ንዝነበረት ናቅፋ፣ ሓንሳብን ንሓዋሩን ካብ መግዛእቲ ሓራ ዘውጽእሉ ዕለት ነበረ። ሓርነት ናቅፋ፣ ፍናን መላእ ተቓላሳይ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ውሽጢን ወጻኢን ብምብራኽ፣ ተሰፋ ናጽነት አድሚቹ ዘርአዩ፣ ነቲ ሰዒቡ ብልዑል ናህሪ ንሰፊሕ ከባቢታት ኤርትራ ሓራ ዝገበረ ወተሃደራዊ ስርሒታት መድረኽ 1977-1978 ባብ ዝኸፈተን ዓቢ ድርኻት ዝፈጠረን እዩ።

ብኣጋጣሚ ናይዚ ኣብ ታሪኽ ብረታዊ ተጋድሎ ህዝቢ ኤርትራ ጉሉሕ ዝኾነ ፍጻመ'ዚ ኣሕተምቲ ሕድሪ ምስ ባህላዊ ጉዳያት ህግደፍን ካልኦትን ብምትሕብባር፣ መቐጸልታ ናይተን ቅድሚያ ሕጂ ዝተሓትማ መጻሕፍቲ (ሸዱሸተ ቅጺታት ዛንታታት ተመኩሮ ገድሊ) 7ይ ቅጺ፣ “ናቅፋ” ብዝብል ኣርእሱቲ የሕትም ኣሎ።

ናቅፋ፣ ሓንሳብ ሓራ ምስ ወጸት፣ እግሪ ገዛእቲ ዳግማይ ዘይረገጸ እንኮ ከተማ ብምጻፍ፣ ታሪኻ ፍሉይነት ኣለዎ። ኣብ ርእሲ'ዚ ኣብ መፍርቕ 1978 ብምትእትታው ርእሰ ሓያል ሕብረት ሶሻላት፣ ሚዛን ወተሃደራዊ ሓይሊ ካብ ሰውራ ኤርትራ ናብ ደርግ ዛዘዩ፣ ህዝባዊ ግንባር፣ ካብ ሰፊሕ ከባቢታት ኤርትራ ስትራተጂያዊ ምዝላቕ ክገብር ኣብ ዝወሰነሉ፣ ምስ ግንባራት ሰሜናዊ ምብራቕ ሳሕልን ሓልሓልን ባርካን ብምትእሰሳር፣ ቀንዲን ማእከልን መካኸሊ መስመሩ ክኸውን ዝመረጸ ቦታ ከባቢ ናቅፋ እዩ። ህዝባዊ ሰራዊት ኣብ ኣኽራናት ናቅፋ፣ የማነ ጸጋም ስትራተጂያዊ እምባ ደንደን፣ ኣብቲ ብኸቢድ ደብዳብ ነፈርቲ ውግእን ዝተፈላለዩ ኣጽዋርን

ተሰንዩ ዝካየድ ዝክበረ መጥቃዕቲታት ሰራዊት ደርግ፣ ፍጹም ክድፈር ዘተኻእለ ጽኑዕ ዕርዲታት መሰሪቱ ንፃ ዓመታት፡ ብልዑል ጽንፃትን ተወፋይነትን መኪቲ። ነቲ ገዚፍ ወራሪ ሰራዊት ጸላኢ ዘፍ ኣቢሉ፡ ናብ እስትራተጂያዊ መጥቃዕቲ ክሰጋገር በቛዑ እዩ። በዚ ድማ ናቕፋ ሕላገት ጽንፃትን ሓያል መኸተን ህዝቢ ኤርትራ እያ። እዚ ብኢጋጣሚ መዓልቲ ሓርነት ናቕፋ ዝሕተም ዘሎ መጽሓፍ እምበኣር ትሕዝቶኡ፡ ናብ ውግእ ሓርነት ናቕፋ ጥራይ ዝቐንፀ ዘይኩኑ፡ ነዚ ተአምር ተባሂሉ ክግለጽ ዝከኣል ነዊሕ ናይ ምርብራብ ታሪኽ እውን ክድህስስ ፈቲኑ ኣሎ። ታሪኽ ናቕፋ ንበይኑ፡ ብዙሕ ቅጺታት መጻሕፍቲ ብምጽሓፍ ተጸውዩ ዝውዳእ ኣይኩነን። ጽንፃትን ጅግንነትን ናይቶም ኣብቲ ጽንኩር ግጥም ሓርነት ናቕፋ ይኹን፡ ኣብቲ ድሕሪ እስትራተጂያዊ ምዘላቕ፡ ኣብ ኣኸራናት ናቕፋ ንዓመታት ምስ ሰራዊት ጸላኢ እናተሓናኸቱ፡ ብዙሕ ቅያታት ዝፈጸሙ ተጋደልቲ፡ ኣብዚ ሓደ መጽሓፍ ብምልእት ክግለጽ ዝከኣል እኳ እንተ ዘይኩኑ፡ እዚ ቀሪቡ ዘሎ ዝኸርናታት፡ ነቲ ዝሓለፈ ጽንኩር መድረኽን ህይወት ተጋዳላይን ብመጠኑ ከንጸባርቕ ትጽቢት ኣሰናዳእቲ እዩ።

ኣብ መእተዊ ናይዚ መጽሓፍ'ዚ፡ ህዝባዊ ሰራዊት፡ ካብ 1975 ጀሚሩ ክሳብ'ቲ ናቕፋ ሓራ ዝወጸትሉ መጋቢት 1977 ኣብ ናቕፋን ከባቢኡን ዘካይዶ ዝክበረ ውግእት፡ ድሕሪ እስትራተጂያዊ ምዘላቕ፡ ግንባር ናቕፋ ከመይ ኢሉ ከም ዝተመሰረተ፡ ኣብቲ ግንባር ዝተካየደ ብርቱዕ ምርብራብ፡ ተራ ህዝቢ ኣብዚ ጽኑዕ መኸተ'ዚ፡ ኣብ መወዳእታ እቲ ግንባር ዝፈረሰሉ ኩነት ብሕጽር ዝበለ ተገሊጹ ኣሎ። እዚ ሓፈሻዊ ታሪኻዊ መእተዊ'ዚ፡ ኣብ ማእከል ምርምርን ሰነዳን ዝርከቡ ሰነዳት ህዝባዊ ግንባርን ሰራዊት ኢትዮጵያን ብምውኅሳ፡ ምስ ሰብ ወዕሎ ሓለፍቲን ገዳይም ተጋደልቲን ቃለ-መሕትት ብምክያድ፡ ከምኡ'ውን ብሚኒስትሪ ምክልኻል ዝተዳለወ ንስትራተጂያዊ ምዘላቕ ዝምልከት ጽሑፍን ብዝተፈላለያ ኣሃዱታት ዝተዳለወ ብርሽራትን ምርኩስ ብምግባር ዝተጸሕፈ እዩ። እቶም ብጸሓፍቲን ተረኽቲ ቀሪቦም ዘለዉ ሓቀኛ ፍጻመታት ዘዘንትዉ ሓጸርቲ ዛንታታት ከኣ፡ ንኹሎም ኣብ ግንባር ናቕፋን ከባቢኡን ከምኡ'ውን ነቲ ግንባር ኣብ ዝጸሉ ቦታታት ዝተካየዱ ግጥማት ብመጠኑ ዘንጸባርቑ ኩይኖም፡ ኣብ መቐን ናይቲ ኣብ መእተዊ ብሓጸሩ ሰፊሩ ዘሎ ታሪኽ ናቕፋን ከባቢኡን ኣእቲኻ ዝርኣዩ እዮም።

እዚ መጽሓፍ'ዚ ብብዙሓት ጸሓፍቲን ተረኽቲን ካልኣት ተሓባቦርቲ ኣካላትን ዝተሰናድኡ፡ ናይ እኩባት ሰራሕ እዩ። ክፍሊ ሰነዳ ምርምርን ህግደፍ፡ ሚኒስትሪ ዜና፡ መወከሲ ጽሑፋት ኩነ ሰእልታትን ካርታታትን ብምቕራብ ትሕዝቶን ጽባቕን ናይዚ መጽሓፍ'ዚ ኣማዕሪጎም እዮም። ሚኒስትሪ ምክልኻል ብሓፈሻ፡ ላዕለዎት ኣዘዘቲ ሰራዊትን መኮንን ጉሰንበን ሓበሬታን ድማ ብፍላይ፡ ከምኡ'ውን ገዳይም ተጋደልቲ፡ ዝኸርናታቶም ብምክፋል ይኹን፡ ውዕሎታቶም ብምትራኽ፡ ከምኡ'ውን ንጸሓፍቲ ኣገዳሲ ሓበሬታን መኣረምታን ብምስናቕ ዝገበሩዎ ምትሕብባር ንኣሳልጦ ናይዚ ሰራሕ ዓቢ ኣበርክቶ ገይሩ እዩ። በዚ ኢጋጣሚ'ዚ ንኹሎም ኣብ ምስንዳእ ናይዚ መጽሓፍ'ዚ ዝተሳተፉ ጸሓፍቲ፡ ተረኽቲ፡ ኣርታዕቲ፡ ወሃብቲ ሓበሬታን መኣረምታን ልዑል ምስጋናና ነቕርቡሎም።

ኣሰናዳእቲ

